

**BIJBELSTUDIE SERIE OVER DE RELATIE VAN GOD NAAR
DE MENS EN VICE VERSA DOOR DE BIJBEL HEEN.**

MOZAÏSCH VERBOND - deel 1

Dit is een belangrijk verbond, omdat het zoveel meer begrip geeft voor wie God werkelijk is en hoe wij vandaag de dag nog steeds Hem een verkeerd beeld toedichten.

In dit gedeelte gaan we God en de lijn van de Bijbel meer begrijpen, maar ook een andere kijk krijgen waarom God handelde zoals Hij handelde.

Hoewel het eigenlijke verbondsverhaal begint bij Exodus 19 en we daar de draad zouden moeten oppakken, toch een paar gebeurtenissen van daarvoor.

Het verhaal begint in Exodus 1 met de enorme groei van het Joodse volk in Egypte en de beslissing van de farao om alle geboren jongens te doden door ze in de Nijl te verdrinken.

Mozes werd toen ook geboren uit Amram en Jochebed, maar zij verstopten hem 3 maanden.

Dit is alweer zo typerend, omdat Mozes' leven ook bestond uit 3 perioden. Drie perioden van elk 40 jaar. 40 Jaar bij de farao, 40 jaar als schaapherder en 40 jaar verlossingswerk in de woestijn.

De 'mand' van verlossing

Ex. 2:3 *Maar toen zij hem niet langer konden verbergen, namen zij voor hem een mandje van biez en bestreek het met asfalt en pek. Zij legde het kind daarin en zette het in het water van de Nijl.*

Waarom doet ons dit nog meer denken? Dit doet ons natuurlijk terugdenken aan Noach. Hij bouwde een ark en ...

Genesis 6:14 *u moet deze ark vanbinnen en vanbuiten met pek bestrijken.*

Bestrijken met pek kan je vertalen met 'losprijs voor verzoening'!

En ark, het woord 'teva', betekent ook 'het woord'. En volgens Johannes is Jezus het Woord. Dus de losprijs voor verzoening was in de ark, in Jezus! Het Woord verlost hen van de dood in het water. Het wijst bij Noach al op de verlossing in Christus door Zijn bloed. (Col.1:20)

Maar we zien hier hetzelfde bij Mozes. Ook hij werd gelegd in een mandje. En hier wordt hetzelfde woord gebruikt als de ark van Noach, 'teva'. Ook hier verlost 'het Woord' Mozes van de dood in het water. Ook bestreek ze het hier met pek. Alleen worden hier wel andere woorden gebruikt, maar die toch wel betrekking hebben op de verlossing door het bloed. Want het gebruikte woord komt van het woord dat ook betekent 'rood maken'. Welke weer heen wijst naar Jezus' bloed.

Hij wordt uit het water gehaald door de dochter van de farao. De naam Mozes betekent dan ook 'de uit het water gehaalde'. En Mozes groeit op in het paleis van de farao.

Als hij ergens rond zijn 25^e is vermoordt hij een Egyptenaar. Dat wordt bekend en hij vlucht naar Midjan om te voorkomen dat de farao hem doodt. Daar trouwt hij met Sippora en hoedt hij de kudde van zijn schoonvader Jetro.

De braamstruik

Dan volgt de gebeurtenis met de brandende braamstruik. Hij kwam op die plek alleen maar doordat hij een afgedwaald lammetje uit de kudde had gevolgd om het terug te brengen. Je zou kunnen zeggen: **Het Lam brengt je bij God de Vader!**

Maar het is ook net zoals bij de gelijkenissen van Jezus over het verloren schaap, de verloren penning en de verloren zoon, dat alles en iedereen bij de Heer meetelt.

De attentie voor datgene wat in andermans ogen onbelangrijk is, of niet meetelt, is juist hetgeen wat belangrijk is voor God. En dat brengt ook Mozes in eenheid met Hem en spreekt God met Mozes. En daar openbaart God zich met Zijn Naam: Ik Ben. Ik ben die Ik ben!
En dan volgt de opdracht om het volk te bevrijden.

Egypte

Na wat tegenstrubbelingen geeft hij toe en gaat hij met vrouw en zoon richting Egypte, waar later ook Aäron zich bij hen aansluit. Zo komen ze in Egypte en begint het overhalen van de farao om het volk te laten gaan. Door zijn verharde houding volgen er 10 plagen.

Doel van de plagen

Het belangrijkste doel is om het volk te bevrijden uit Egypte om ze te brengen naar het beloofde land.

Exodus 7:4 Ik zal Mijn hand op Egypte leggen en Mijn legers, Mijn volk, de Israëlieten, uit het land Egypte wegleiden onder zware strafgerichten.

Maar daarnaast zijn er nog andere doelen voor deze plagen.

1. Aantonen dat God boven al de Egyptische 'goden' staat:

Exodus 12:12 En Ik zal aan al de goden van de Egyptenaren strafgerichten voltrekken, Ik, de HEERE.

Exodus 18:11 Nu weet ik dat de HEERE groter is dan alle goden ..

Numeri 33:4 de HEERE had strafgerichten voltrokken over hun goden.

2. Dat het volk God zou leren kennen als HEERE (JHWH):

Exodus 6:2, 7 Ik ben met Mijn Naam HEERE hun niet bekend geweest. ... Dan zult u weten dat Ik de HEERE, uw God, ben, Die u uitleidt van onder de dwangarbeid van de Egyptenaren.

3. Dat de Egyptenaren zouden weten dat Hij JHWH is:

Exodus 7:5 de Egyptenaren zullen weten, dat Ik de HEERE ben, wanneer Ik mijn hand tegen Egypte uitstrek en de Israëlieten uit hun midden wegleidt.

4. God zou zijn Uniekheid tonen:

Exodus 9:14 Ik zal al mijn plagen laten losbreken tegen u persoonlijk, tegen uw dienaren en uw volk, opdat gij weet, dat er niemand is op de gehele aarde, zoals Ik.

De plagen beginnen bij het teken van de staf die in een slang verandert en welke vervolgens de slang opeet van de magiërs.

Dit zijn de tien plagen:

	Plaag	Schrift	Waarschuwing	Egyptische goden	Verhard hart door
	Teken: staf wordt slang	Ex. 7:8-13		Bisu: beschermer tegen wilde dieren, slangen en insecten	Farao zelf
1	Water in bloed	Ex. 7:14-25	Ja	Khnum: god van vruchtbare Nijldelta Hapi: geest van de Nijl Osiris: overstroming van de Nijl	Farao zelf
2	Kikkers	Ex. 8:1-15	Ja	Heket: godin met kikkerkop	Farao zelf
3	Luizen	Ex. 8:16-19	Nee	Bisu Kepher: god van torren en vliegen	Farao zelf
4	Steekvliegen	Ex. 8:20-32	Ja	Kepher	Farao zelf
5	Veepest	Ex. 9:1-7	Ja	Hathor: godin in de vorm van een koe Apis: god afgebeeld als stier met zonneschijf Mnevis: zonnestier	Farao zelf
6	Zweren	Ex. 9:8-12	Nee	Imhotep: god van geneeskunde Thoth: god van magie en genezing	God
7	Hagel	Ex. 9:13-35	Ja	Nut: hemel godin Seth: beschermer van de oogst Nepri: graan god	Farao zelf
8	Sprinkhanen	Ex.10:4-20	Ja	Seth	God
9	Duisternis	Ex. 10:21-29	Nee	Ra, Aton, Atum, Horus: allen zonnegoden	God
10	Dood eerstgeborenen	Ex. 11:1-5 & 12:21-30	Ja	Isis: godin van het leven Farao !	(God)

- Het valt op dat de 10 plagen verdeeld zijn in 3 delen van 3 plagen, welke elk eindigt met het niet waarschuwen van de farao.
- Daarnaast zien we dat God zich liet kennen als de God die boven al de Egyptische goden staat, zien we terug bij de plagen waarin Hij bepaalde goden bestraft, of afbluft. In het overzicht zie je welke goden dat betreft.
- En de rode lijn door alle plagen heen is het verharde hart van de farao. Iemand kwam eens met de opmerking naar mij toe dat het gewoon niet eerlijk is, want God verhard het hart waardoor Hij steeds weer een nieuwe plaag gaat doen. Maar hier zien we dat de eerste 6 keer het de farao zelf was die zijn hart verharde en dat daarna dat pas door God werd gedaan.
Bij de eerste 3 plagen is het drie keer de farao die zijn hart verhard. Bij de volgende drie is het twee keer de farao en bij de laatste drie is het nog maar één keer de farao.

De laatste plaag is de doorslaggevende plaag. De enige plaag die direct op de mens betrekking had en zelfs de dood. Een vreselijke plaag. Maar de vraag die dan naar voren komt is:

Waarom zó een laatste plaag?

Eigenlijk was dit al de plaag waar alles om draaide. Een plaag waarmee God liet zien dat je niet aan Zijn volk moet komen. Hij zegt al voor al de plagen het volgende:

Exodus 4:22, 23 Zo zegt de HEERE: Mijn zoon, Mijn eerstgeborene, is Israël. Daarom zeg Ik tegen u: Laat Mijn zoon gaan, zodat hij Mij kan dienen. Maar u hebt geweigerd hem te laten gaan, zie, Ik zal uw zoon, uw eerstgeborene, doden.

Hier wordt Israël de eerstgeborene genoemd.

Later lezen we van Jezus dat Hij de Eerstgeborene is (Ps. 89:27; Rom.8:29; Col. 1:15, 18).

Col. 1:15, 18 Hij is het Beeld van de onzichtbare God, de Eerstgeborene van heel de schepping. ... [18] En Hij is het hoofd van het lichaam, namelijk van de gemeente, Hij, Die het begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn.

En weer later lezen we dat ook van de gelovigen in Christus (Hebr. 12:23).

Hebr. 12:22, 23 Maar u bent genaderd tot de stad van de levende God, ... tot een feestelijke vergadering en de gemeente van de eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn ...

De eerstgeborenen zijn zij die een bijzondere relatie met God de Vader hebben.

En Hij toont hier aan hoeveel die Eerstgeborenen Hem waard zijn. Kom niet aan Zijn kinderen. Hij verlost ze en zal ze verlossen. Zo is Christus door de Vader als winnaar verlost uit de dood en zijn ook wij verlost van onze geestelijke dood. En zijn wij in Christus meer dan overwinnaar.

Het verbond

We maken nu even de sprong naar het uiteindelijke verbond met Mozes en het volk Israël. Het was God zelf die het initiatief nam om dat verbond aan te gaan. En dat was in eerste instantie een geweldig verbond. We lezen:

*Exodus 19:3-6 Toen klom Mozes omhoog, naar God. De HEERE riep tot hem vanaf de berg: Zo moet u tegen het huis van Jakob zeggen en de Israëlieten verkondigen: U hebt zelf gezien wat Ik met de Egyptenaren gedaan heb en hoe Ik u op arendsvleugels gedragen en u bij Mij gebracht heb. Nu dan, als u nauwgezet Mijn stem gehoorzaamt en Mijn verbond in acht neemt, dan zult u uit alle volken Mijn persoonlijk eigendom zijn, want heel de aarde is van Mij. **U dan, u zult voor Mij een koninkrijk van priesters en een heilig volk zijn.** Dit zijn de woorden die u tot de Israëlieten moet spreken.*

Dit kwam volledig van God uit en stelde als enige eis om Zijn verbond in acht te nemen en het verbond te houden. Dat is alles. En als belofte kregen ze van God mee dat ze Hem zouden toebehoren met Zijn macht die Hij had getoond in Egypte en dat zij een volk van priesters zouden zijn.

Dat betekent dat **iedereen van het volk directe toegang tot God zou hebben!** An offer you can't refuse! Het gunstverbond stond op het punt werkelijkheid te worden. En dat aanbod sloegen zij dan ook niet af.

Exodus 19:8 Alles wat de HEERE gesproken heeft, zullen wij doen!

Vervolgens krijgt het volk de opdracht om zich voor te bereiden op de verbondsceremonie. Dat hield in dat ze zich 3 dagen moesten reinigen en heiligen. En als de ramshoorn zou klinken, dan mochten ze tot de berg naderen en vooral niet eerder.

Dan komt die derde dag. Mozes leidt het volk naar de berg en dan staat er:

Exodus 19:18, 19 De berg Sinaï was geheel in rook gehuld, omdat de HEERE er in vuur neerdaalde. De rook ervan steeg omhoog als de rook van een oven, en heel de berg beefde hevig. Het bazuingeschal werd gaandeweg zeer sterk. Mozes sprak en God antwoordde hem met een stem.

In het boek Deuteronomium lezen we over de reactie van het volk tijdens dit gebeuren. Uit angst voor wat ze zien en dat zij daar niet levend uitkomen. Ondanks dat ze wisten dat deze God te vertrouwen was en aan hun kant stond door wat Hij deed in Egypte en op hun weg naar de berg Sinaï, neemt het volk toch een beslissing uit angst. En die beslissing geven zij door aan Mozes met de woorden:

Deut. 5:27 Gaat u naar voren, en luister naar alles wat de HEERE, onze God, zal zeggen. U moet dan alles wat de HEERE, onze God, tegen u zal zeggen, tegen ons zeggen, en wij zullen ernaar luisteren en het doen.

Het volk kiest er dus voor om niet als priesters direct in relatie te staan met God, maar om Mozes als hun middelaar te benoemen. Zij verkozen regels boven relatie.

Dat was nooit het plan van God geweest. Hij wilde met heel het volk in contact staan, maar door hun beslissing krijgt dit een wending. God accepteert het wel, maar daarmee verandert het gunstverbond in een **verwantschapsverbond**. Dus een verbond waarbij aan. Beide partijen bepaalde condities voor het verbond worden vastgesteld. Een wederzijds contract. Maar het gaan van een gunstverbond naar een verwantschapsverbond was in feite een dieptepunt voor Israël!

En God maakt vervolgens duidelijk aan Mozes wat dan de verhouding wordt:

Exodus 19:24 De HEERE zei tegen hem: Ga, daal af, en daarna moet u naar boven klimmen, u met Aäron bij u, maar laat de priesters en het volk niet doordringen om naar de HEERE op te klimmen, anders zal Zijn toorn over hen losbarsten.

In plaats van het gunstverbond wordt het dus een verwantschapsverbond. En daarbij horen regels. Die regels krijgt Mozes vervolgens in de vorm van de 10 geboden, of 10 woorden.

Het beeld wat we normaal gesproken krijgen over de twee tafels met geboden is dit:

Maar het is eigenlijk dit: →

Het verschil zit hem in het feit dat het twee dezelfde tafels waren met op de voor- en achterkant de 10 geboden. Dat lezen we ook in:

Exodus 32:15 En Mozes keerde zich om en daalde de berg af, met de twee tafelen van de getuigenis in zijn hand. Deze tafelen waren aan beide kanten beschreven; ze waren aan de ene en aan de andere kant beschreven.

Reden daarvan was dat normaal gesproken beide partijen van het verbond 1 exemplaar kregen. Ieder zou dat exemplaar mee naar huis nemen en deze in hun tempel, of tabernakel, in een kist leggen. Deze kist werd de 'ark' genoemd. Zo een ark werd specifiek gebruikt om verbondsovereenkomsten in te bewaren, vandaar de naam 'ark van het verbond'.

Als nu een van de partijen het verbond zou schenden, dan zou de god van die partij hen straffen voor de overtreding. Het was dus de eigen god die zou straffen, omdat dat de god is waar zij in geloven, niet de god van de andere partij.

Maar ... In het geval van Israël werd dat een ander verhaal.

Want het was hun God zélf die een verbond met hen aanging. En daarin vertegenwoordigde God Zichzelf, want Hij had geen god boven zich om Hem op het rechte pad te houden. Hij had ook geen tempel om het in te bewaren. Dus behield Mozes allebei de tafels en legde deze allebei in de ark van het verbond.

Maar daar moest eerst nog een tabernakel voor worden gebouwd om de kist in te bewaren. Die instructies volgen dan ook later.

Het pijnlijke is dat God dus zowel moest zorgen dat Hij Zichzelf aan het verbond hield, maar ook voor Israël. Israël kon God aan Zijn Woord houden, maar ook andersom.

Gods beloftes in de tien geboden waren: Ik ben de Here, uw God. Ik ben er voor jullie. Met Mijn macht! En (vers 6 van Exodus 20): Ik doe barmhartigheid aan duizenden die Mij liefhebben en mijn geboden onderhouden. Vers 11: Hij zal de Sabbath dag zegenen. Vers 24: Op elke plaats waar Ik mijn naam doe gedenken, zal Ik tot u komen en u zegenen.

Als God zich niet aan die beloftes zou houden van het verbond, dan konden ze Hem daarop aanspreken.

Maar ook andersom. Hij zou Israël moeten aanspreken en bestraffen als zij zich niet aan het verbond hielden.

In het beginsel was dit nooit Gods wil, maar werd Hem opgelegd door de houding van het volk. Straffen ligt niet in Gods aard, maar nu was dit de consequentie geworden van het verwantschapsverbond wat het volk zelf wilde.

Het is als een vader iets afsprekt met zijn kind en wat de consequenties zijn als het kind zich daar niet aan houdt. Die straf die erop zou kunnen volgen is niet wat de vader graag wil, maar vanuit de afspraak die hij heeft gemaakt wel moet doen.

Zo vertegenwoordigt de reactie van God niet wie Hij echt is, maar wat Hij wel moet doen vanuit de afspraken die het volk zelf wilde maken.

Vandaar dat we ook verschil zien in hoe God reageert op Israëls geklaag vóór de tien geboden en daarna. Als we de Bijbel lezen, moeten we dus altijd bedenken: Vanuit welk verbond reageert God nu? Door welke (verbonds)bril moet ik dit zien en dus begrijpen?

Israël had in feite 2400 jaar geleefd zonder een verwantschapsverbond, ofwel zonder wet en werden dan ook zo behandeld. Maar eenmaal gekozen voor dat verwantschapsverbond, de wet, verandert Gods actie richting het volk vanuit dat verbond.

Voor het verbond is Gods reactie op gemor en geklaag en het niet houden aan de sabbat er een van goedgunstigheid. Maar na het sluiten van het verbond moest Hij optreden tegen de overtredingen, omdat dat besloten ligt in dit soort verbond wat het volk zelf wilde.

Kijk naar de verschillen van vóór en ná het verbond:

Voor het Verbond			Na het Verbond		
Tekst	Klacht	Gevolg	Tekst	Klacht	Gevolg
Exodus 15:23-25	Toen morde het volk tegen Mozes, en zei: Wat moeten wij nu drinken?	en de HEERE wees hem een stuk hout.	Numeri 11:1	En het gebeurde, toen het volk zich beklaagde	En het vuur van de HEERE brandde onder hen en verteerde, aan de rand van het kamp
Exodus 16:2, 4	de Israëlieten morden: u hebt ons uitgeleid naar deze woestijn om heel deze gemeente van honger te laten sterven	Toen zei de HEERE tegen Mozes: Zie, Ik zal voor u brood uit de hemel laten regenen	Numeri 11:32, 33	En het volk stond op, die hele dag en die hele nacht, en heel de volgende dag, en men verzamelde de kwakels	de toorn van de HEERE ontbrandte tegen het volk, en de HEERE bracht het volk een zeer grote slag toe
Exodus 16:27, 30	Het gebeurde echter op de zevende dag dat sommigen van het volk eropuit gingen om brood te verzamelen	Zo rustte het volk op de zevende dag	Numeri 15:32, 35	Toen de Israëlieten in de woestijn waren, troffen zij een man aan die hout sprokkelde op de sabbatdag	Toen zei de HEERE tegen Mozes: Die man moet zeker gedood worden.
Exodus 17:2, 6	En het volk kreeg onenigheid met Mozes en zei: Geeft u ons water, zodat wij kunnen drinken.	Dan moet u op de rots slaan, en er zal water uitkomen, zodat het volk kan drinken.	Numeri 21:5, 6	Waarom hebt u ons uit Egypte laten vertrekken om te sterven in de woestijn? Want hier is geen brood, ook geen water	Toen zond de HEERE gifslangen onder het volk; die beten het volk, en er stierf veel volk uit Israël.

Dit verschil maakte niet alleen dat God het volk zou moeten straffen bij overtredingen, maar ook dat Hij hun beschermer en bondgenoot moest zijn in gevechten die Hijzelf nooit had uitgekozen, of gewild.

Daarom zegt Paulus in 2Cor.3 en 4 dat het Mozaïsch verbond, het Oude verbond, een bedekking over God bracht welke alleen in Christus wordt weggenomen. Het Oude verbond verborg de ware verlangens van Zijn hart en brachten de komende 1300 jaar van de wet alleen maar verwarring over hoe God daadwerkelijk is. Een verwarring die vandaag de dag nog steeds voortduurt.

Het gunstverbond toonde het hart van God, het verwantschapsverbond niet.

De laatste keer dat God hoorbaar voor heel het volk sprak was bij de tien geboden. Daarna sprak Hij alleen nog maar tot Mozes omdat zij hem als middelaar hadden toegewezen. De hoorbare stem van God was pas weer aanwezig toen Jezus op aarde kwam als de Zoon van God. Ook in Hem wordt die sluier voor wie God werkelijk is weggenomen.

Daarom zei Jezus: *“Wie Mij heeft gezien, die heeft de Vader gezien!”* Gods hart is er dus een van genade en vergeving, niet van straf en oordeel.

Het gouden kalf

Dan komen we bij het gouden kalf. In Exodus 20 spreekt God rechtstreeks en hoorbaar tot het volk en spreekt de 10 geboden uit. Vervolgens is Mozes 40 dagen op de berg en de tafelen van het verbond. Als hij terugkeert heeft het volk al de eerste twee geboden van het verbond overtreden door een afgod te maken in de vorm van een gouden kalf.

Wij kunnen denken: Hoe is het mogelijk? God horen spreken en dan toch zo snel weer terug zijn bij af. Terug naar de gewoonten van Egypte. Maar niets is ook ons vreemd. God spreekt tot ons door Zijn Woord, door een preek, door een Podcast, of social media en al snel zijn we Hem alweer vergeten en gaan over tot de orde van de dag.

Dit gouden kalf was slechts een klein kalf, want in Exodus 32:4 staat dat Aäron het in een mal gemaakt heeft. En over dat nietige godje, roepen zij uit:

Exodus 32:4 Dit zijn uw goden, Israël, die u uit het land Egypte geleid hebben.

En dat was niet het enige. De dag daarna aanbaden ze dit beeld op de manier waarop ze dat in Egypte hadden zien gebeuren:

Exodus 32:6 Zij stonden de volgende dag vroeg op, brachten brandoffers en brachten ook dankoffers. Het volk ging daarna zitten om te eten en te drinken; vervolgens stonden zij op om uitbundig feest te vieren.

De vertaling ‘uitbundig feestvieren’ kan ook een seksueel getint woord inhouden. Dit zou helemaal niet ondenkbaar zijn, omdat zulk soort van aanbidding van goden met eten en drinken ook heel vaak gepaard ging met orgies.

Dat maakt ook de reactie van God, gedreven door de eigenschappen van een verwantschapsverbond, veel begrijpelijker:

Exodus 32:10 laat Mij begaan, zodat Mijn toorn tegen hen ontbrandt en Ik hen vernietig.

God zou dit hebben mogen uitvoeren volgens dit verbond, ware het niet dat Mozes op een bijzondere manier tussenbeide komt in vers 11 t/m 14. Hij doet een beroep op Gods werkelijke Vaderhart op basis van het eerdere gunstverbond met Abraham. Welke een verbond was van genade en niet van straf.

En op basis van dat pleiten van Mozes wordt niet heel het volk vernietigd, maar alleen degenen die betrokken waren geweest bij die afgodendienst. Dat bleken uiteindelijk 3000 mensen te zijn geweest. (Exodus 32:26-29).

De tegenhanger van God was op de eerste Pinksterdag. Toen Gods Geest werd geschonken kwamen er 3000 mensen tot geloof en werd waarheid wat Paulus schrijft in:

2Cor. 3:6 *Hij heeft ons namelijk bekwaam gemaakt om dienaars van het nieuwe verbond te zijn, niet van de letter, maar van de Geest; want de letter doodt, maar de Geest maakt levend.*

God wil niet mee

Toch heeft heel deze situatie wat bij God teweeggebracht. Tot nu toe had Hij het volk persoonlijk begeleid, maar dat wil Hij nu eigenlijk niet meer. Hij wil dat niet, omdat Hij weet hoe dit volk is en wat de consequenties zouden kunnen zijn van hun handelen. Dus is Zijn bedoeling om niet zelf mee te gaan, maar een engel mee te sturen:

Exodus 33:2, 3 *Ik zal een engel vóór u uit zenden ... Maar Ik zal Zelf niet in uw midden meetrekken, omdat u een halsstarrig volk bent en Ik u anders onderweg zou vernietigen.*

Dit was Gods poging om hun zo genadig mogelijk te behandelen en toch het verbond te kunnen houden.

Maar Mozes zou Mozes niet zijn als hij niet voor het volk op de bres ging. Hij liet een aparte ontmoetingstent neerzetten, waar hij met God van aangezicht tot aangezicht sprak. Daar smeekt hij bij God om toch mee te gaan. En God stemt toe om Mozes gerust te stellen. En in zijn vrijmoedigheid vraagt Mozes zelfs om Gods heerlijkheid te mogen zien. God stemt ook daarin toe, maar alleen van achteren als Hij voorbijgaat en pas nadat Mozes twee tafelen moest maken en de berg opgaan.

Mozes doet dat en blijft weer 40 dagen op de berg. In de daaropvolgende hoofdstukken lezen we over:

- Exodus 34 Mozes ontvangt opnieuw de 10 geboden en instructies voor wat betreft de tabernakel, de priesterheiliging, de feesten etc..
- Exodus 35-37 Het verzamelen van materialen en bouwen van de ark en de tabernakel met enkele attributen.
- Exodus 38-39 Het maken van de priestergewaden en het wasbekken.
- Exodus 40 De tabernakel wordt neergezet en God maakt daarin Zijn woning, zichtbaar door de aanwezigheid van een wolk, met 's nachts zelfs een vuur daarin.

Die wolk geeft eigenlijk aan dat God bij Zijn volk is. We zien de wolk bij de bevrijding uit Egypte. En zelfs de Egyptenaren zijn er getuige van (Ex.14:24, 25). Diezelfde wolk zien we ook weer hier in de tent van de ontmoeting en bij de tabernakel. Ook later weer bij de tempel en God ook daar dit tot Zijn woning maakt. Ook in Openbaring 15 ziet Johannes deze wolk de hemelse tempel vervullen.

De Joden hebben aan deze wolk een naam gegeven, namelijk de '**Shekinah**'. Hoewel dit woord niet in de Bijbel voorkomt, komt wel het concept van dit woord naar voren.

Het komt van de Hebreeuwse woorden '*shakan*' (verblijven) en '*mishkam*' (onderkomen, huis) dat "in een woning verblijven" betekent, of zelfs "tabernakel". Het staat voor de glorierijke aanwezigheid van God.

En in die zin is het ook een voorverschijning van Jezus, waarvan is geschreven door Johannes:

Joh. 1:14 Het Woord is vlees geworden en het heeft onder ons gewoond (ge'tabernakeld') en wij hebben zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als van de eniggeborene des Vaders, vol van genade en waarheid.

En ook krijgt Jezus de naam *Immanuel*, welke betekent 'God met ons' (Mat.1:23).

De Jood zou daardoor kunnen weten dat Jezus de verwachte Messias is, de wolk die onder de mensen is komen wonen om bij hen te zijn (en zelfs in hun te zijn).

Het beloofde land of de woestijn

Dan volgen de volgende boeken en hoofdstukken:

Leviticus	Handleiding voor de priesters hoe ze met de tabernakel moeten omgaan. Instructies over welke dieren rein en onrein zijn.
Numeri 1-10	Begint met volkstelling en het vieren van het eerste Pascha (inmiddels al 1 jaar aan de voet van de berg Sinaï).
Numeri 11	Geklaag over het manna, dus krijgen ze kwakkels, maar ook een plaag (door het verwantschapsverbond).
Numeri 12	Rebellie van Aäron en Mirjam tegen Mozes. Mirjam wordt geslagen met melaatsheid, maar geneest door voorbede van Mozes.
Numeri 13	Opdracht van God om 12 verkenners het land in te sturen. Hij vroeg niet om inname te beoordelen, maar te bekijken wat ze zouden krijgen. (Lees Numeri 13:17-20) De aandacht ging echter naar de reuzen en slechte berichten volgden.
Numeri 14	Het volk beraamt een plan om de leiders te doden en terug te gaan naar Egypte. Dat ondanks alle wonderen en het aanschouwen van God in Zijn wolk. God is hun ontrouw aan het verbond zat en komt met maatregelen. Lees Numeri 14:11, 12.

Maar opnieuw doet Mozes voorbede bij God en doet een beroep op Zijn vergevingsgezinde natuur. Hij verhoort dat, maar voor iedere dag dat de verkenners in het land waren moeten zij 1 jaar door de woestijn. De 10 verkenners met de slechte berichten werden wel onmiddellijk gedood en de rest stierf in de woestijn, behalve Jozua en Kaleb. Een hele nieuwe generatie gaat het beloofde land in. |
| Numeri 15-36 | Het verhaal van de 40-jarige reis. Hierin ontstaat de vijandige strijd van de Kanaänieten tegen de Israëlieten. Dit had voorkomen kunnen worden omdat volgens Exodus 23 God de Kanaänieten op natuurlijke wijze zou hebben verdreven, ware het niet dat ... Vanuit Zijn verbondsrelatie moest God het volk wel verdedigen, hoewel deze strijd nooit Zijn oorspronkelijke bedoeling was. |
| Deuteronomium | Het boek van de wet en de overdracht van het leiderschap aan Jozua. Het verbond verandert. |

Maar daarover meer de volgende keer ...

Maar het meest belangrijke van dit gedeelte is: het begrip dat God moet handelen vanuit de afspraken die het volk zelf wilde maken. God handelt niet vanuit Zijn hart, maar vanuit het verbond.

Wij leren God niet werkelijk kennen door het lezen van het een groot gedeelte van het Oude Testament. We leren Hem kennen door Jezus. *“Wie Hem heeft gezien, heeft de Vader gezien.”* (Joh.14:9).

En het gebruikte woord voor ‘zien’ is het woord *‘horao’*, welke de betekenis heeft van leren kennen, inzicht krijgen en door ervaring mee bekend worden.